

NP RES – ontwikkelgroep energiesysteem

Oogst 31 augustus 2023

Laveren tussen schalen. Over samenwerken aan het energiesysteem en de rol van de RES-regio hierin.

Deelnemers regio's:

West-Brabant, Regio Foodvalley, Goeree-Overvlakkee, Noord- en Midden-Limburg, Drechtsteden Noord-Veluwe en IPO/Werkgroep Integraal Programmeren

NP RES

Expertpool, Accounthouder Groningen, Friesland, Flevoland, U16, Amersfoort, Thematrekkers energiesysteem
Directeur RES

Programma

- **Doel ontwikkelgroep**
- **Ervaringen met samenwerking aan het energiesysteem:** Met een toelichting van Caroline Grootenboer (IPO – WIP) over de intentie van integraal programmeren en een ervaringsverhaal van Johan de Beer (RES West-Brabant)
- **Laveren tussen schalen - #hoedan:** met elkaar aan de slag hoe we beter kunnen laveren tussen schalen, wat de rol van de RES-regio hierin zou kunnen zijn en welke eerste actie(s) we daar morgen al voor in gang kunnen zetten
- **Consultatie NPE:** ophalen input op NPE
- **Vervolg ontwikkelgroep:** inschrijven op thema's voor de volgende ontwikkelgroepsessies

Doel ontwikkelgroep

Leren

- leren van elkaars ervaringen rondom ontwikkelingen in het energiesysteem en de rol van de RES(regio) daarin, zowel op proces als (technische) inhoud

Ontwikkelen

- producten ontwikkelen die ons verder helpen in de totstandkoming van het energiesysteem van de toekomst en de realisatie van de RES daarin

Agenderen

- waar nodig belemmeringen agenderen bij onze achterbannen (denk aan Rijk, koepels, andere landelijke instanties en programma's etc.)

Onderzoeken

- onderzoeken wat de invloed van landelijke beleid rond het energiesysteem (en provinciale vertalingen daarvan) is op de regionale plannen en vice versa

Ervaringen integraal programmeren pMIEK

IPO & Werkgroep Integraal Programmeren over de intentie van integraal programmeren

- De intentie van Integraal programmeren is om op basis van een energievisie tot een lijst met prioritaire energie-infra projecten per regio te komen (pMIEK), over verschillende sectoren heen rekening houdend met de ruimtelijke inpassing.
- De eerste ronde van het pMIEK is onder druk tot stand gekomen. In deze eerste ronde ontbrak de energievisie nog in de meeste gevallen. Het is de bedoeling dat deze in ronde 2 van de pMIEK wel wordt gemaakt.
- De intentie van Integraal Programmeren is een iteratief proces tussen schalen en tijd, waarin we in elke ronde van pMIEKs weer verder te komen en beter worden in het maken van gedragen keuzes.
- Lessen uit de eerste ronde pMIEK:
 - Alle partijen in hun kracht zetten en zo onderdeel maken van het proces. Dat betekent ook gemeenten beter betrekken.
 - Uitdaging om ver vooruit te kijken én de verschillende schaalniveaus (lokaal, regionaal, nationaal) samen te brengen
 - Het gesprek tussen partijen is tot stand gekomen. Dit heeft geleid tot kennismaking met elkaar en elkaars processen. Deze samenwerking kan in de volgende ronde (pMIEK 2.0, 01/02/2025) verdiept worden

RES West-Brabant over de ervaring in de West-Brabantse praktijk

- RES-regio's zijn in 1^e instantie intensief betrokken bij het pMIEK proces van Noord-Brabant. Dit heeft tot een gevoel van eigenaarschap geleid. Op eigenaarschap moet je echter zuinig zijn. Onverwachte stappen/ besluiten hebben een negatief effect op gevoel van eigenaarschap.
- Onverwachte stappen/ besluiten konden ontstaan omdat duidelijke kaders ontbraken, m.n. over wanneer projecten wel/niet op de lijst horen. Bovendien verschilden de verwachtingen bij de uitkomst en was de relatie tussen de pMIEK lijst en de investeringsplannen van de netbeheerders onduidelijk.
 - Verwachtingen over de uitkomst: het proces was gepresenteerd als een proef pMIEK, maar bleek uiteindelijk wel echt om een lijst met geprioriteerde energie-infrastructuurprojecten te gaan.
 - Ontbreken kaders: er was nog geen integrale energievisie op de ruimte, met verbinding tussen energie, landelijk gebied en stedelijke regio's (de perspectieven van het ruimtelijk voorstel). Hierdoor is het niet mogelijk om ver vooruit te kijken. Bovendien vroegen wethouders zich af hoe je keuzes kunt maken tussen totaal verschillende projecten, bijv. industrie (werkgelegenheid) afwegen tegen woonwijken.
 - Relatie pMIEK en investeringsplan: Vermenging van de termijn van het pMIEK (2025-2035) en de investeringsplannen van de netbeheerders die op de korte termijn vastliggen. Ook de impact van pMIEK op het investeringsplan van de netbeheerder was onduidelijk.
- Het proces met een bestuurlijk overleg met wethouders van duurzaamheid, RO en economie had vooral toegevoegde waarde voor de bewustwording over het maatschappelijk effect van keuzes in energie-infrastructuur. Dit proces leidde niet tot een projectenlijst. Dit is door de provincie zelf opgepakt. GS heeft uiteindelijk 5 projecten geprioriteerd in het pMIEK.

Reflecties

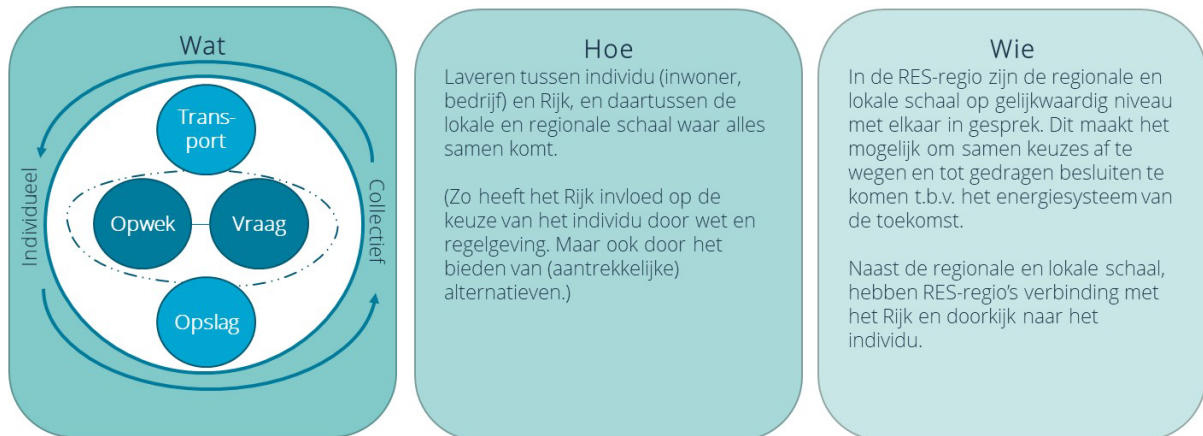
- Integraal programmeren is meer dan pMIEK. Het is een proces dat begint met een visie op het energiesysteem (energievisie) die input geeft in het prioriteren van (collectieve) energie-infrastructuur (pMIEK).
- Een energievisie zou over meer dan alleen energie-infrastructuur moeten gaan. Het betreft het hele energiesysteem in de leefomgeving: hoe ervoor zorgen dat er voldoende duurzame energie geleverd kan

worden om te voldoen aan de vraag van de energiegebruikers. Door te focussen op collectieve infrastructuur, maken we van een oplossing voor het verbinden van vraag en aanbod, een doel op zich.

- De energievisie zou eigenlijk onderdeel moeten zijn van de omgevingsvisie. Hierdoor ontstaat ook direct de noodzaak om alle partijen te betrekken, zoals gemeenten, waterschappen, regio's etc.
- De provincie heeft de regie op de pMIEK. De vraag is om regie gelijk staat aan eigenaar van de beslissingen. Dit voelt ongemakkelijk, omdat het energiesysteem en keuzes daarover ook bij de gemeenten en regio's hoort.

Aan de slag met laveren tussen schalen - #hoedan?

Groep 1

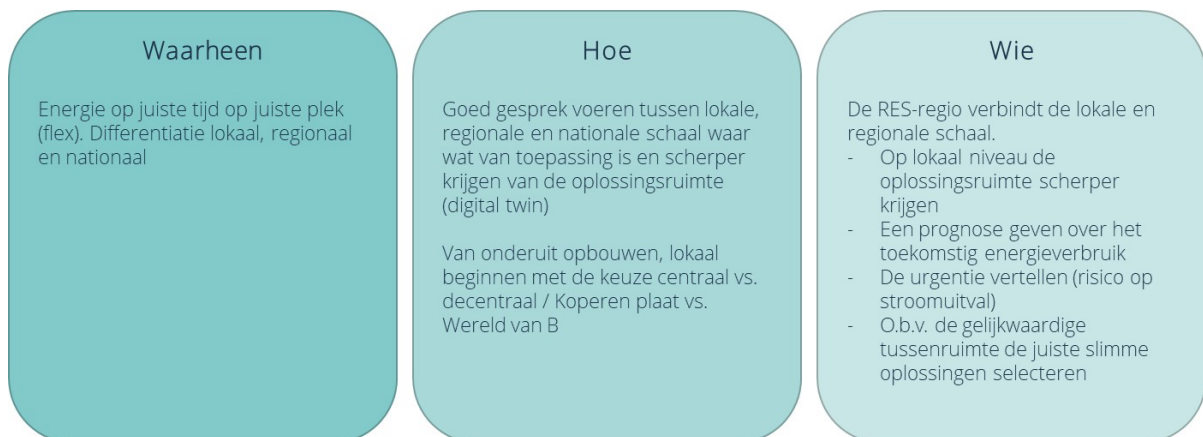

Concrete actie

Navolging geven aan de RES handreiking 2.1 en eigenaarschap creëren voor deze boodschap: de RES bevindt zich in het energiesysteem, waarin opwek gekoppeld moet worden aan de vraag. Opslag en infrastructuur zijn oplossingen om opwek met vraag te verbinden. Zowel individueel als collectief. Met maximale positieve bijdrage aan de leefomgeving. Voor het maken van optimale keuzes om opwek te verbinden met de vraag, in het licht van schaarse ruimte en middelen, moeten we verder kijken dan centrale top-down oplossingen. De sleutel voor een duurzaam energiesysteem ligt (deels) lokaal.

9/6/2023

Groep 2

Concrete actie

Op lokale en regionale schaal toewerken naar andere oplossingen in het energiesysteem, want een duurzaam energiesysteem bouw je van onderop. Op nationaal niveau oplossingen faciliteren en aanvullen met centrale oplossingen waar nodig.

Groep 3

